ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420206121
Lietas arhīva Nr. AA43-0537-22/6
ECLI:LV:ADAT:2022:0622.A420206121.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022.gada 22.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Inga Juhņeviča-Knoka,
tiesneses Sanita Kanenberga un Indra Meldere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ un /pers. B/ (*/pers. B/*) pieteikumu par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2021.gada 16.jūnija lēmuma Nr.1-5n/549 atcelšanu, sakarā ar SIA /Nosaukums A/ un /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 22.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (turpmāk – reģistrs) 2020.gada 24.jūlijā nosūtīja SIA /Nosaukums A/ (turpmāk – Sabiedrība) brīdinājumu, norādot, ka Sabiedrība līdz 2018.gada 1.martam nav iesniegusi reģistrā pieteikumu informācijas par Sabiedrības patieso labuma guvēju reģistrācijai, un lūdza mēneša laikā šo informāciju iesniegt, brīdinot, ka pretējā gadījumā Sabiedrības darbība var tikt izbeigta, pamatojoties uz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Novēršanas likums) pārejas noteikumu 49.punktu.

Ievērojot, ka Sabiedrība noteiktajā termiņā neiesniedza informāciju par tās patieso labuma guvēju, reģistra valsts notārs ar 2020.gada 15.oktobra lēmumu Nr.6-12/103386 nolēma izbeigt Sabiedrības darbību un ierakstīt komercreģistrā ziņas par Sabiedrības darbības izbeigšanu un izmaiņām amatpersonu sastāvā (turpmāk – 2020.gada 15.oktobra lēmums).

Ar reģistra valsts notāra 2021.gada 24.februāra lēmumu Nr.6-12/21771 Sabiedrība izslēgta no komercreģistra (turpmāk – 2021.gada 24.februāra lēmums), jo līdz lēmuma pieņemšanas datumam komercreģistrā nav veikts ieraksts par likvidatora iecelšanu un maksātnespējas reģistrā nav veikts ieraksts par Sabiedrības maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Sabiedrība 2021.gada 19.martā vērsās reģistrā, lūdzot saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 83.pantu uzsākt administratīvo procesu no jauna, atcelt reģistra valsts notāra 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmumus, dzēst visus ierakstus, kas saistīti ar Sabiedrības darbības izbeigšanu, valdes locekļu atcelšanu un Sabiedrības likvidāciju, atjaunojot ierakstus, kādi tie bija 2020.gada 14.oktobrī.

Izskatot Sabiedrības iesniegumu, reģistra galvenais valsts notārs cita starp pagarināja lēmuma pieņemšanas termiņu un lūdza Sabiedrībai novērst konstatētos trūkumus.

[2] Ar reģistra galvenā valsts notāra 2021.gada 16.jūnija lēmumu Nr.1-5n/549 (turpmāk – Lēmums) reģistra valsts notāra 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmums atstāti negrozīti. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Atbilstoši Novēršanas likuma 18.^{1} panta ceturtajai daļai un 18.^{2} panta pirmajai daļai, kā arī likuma pārejas noteikumu 22.punktam juridiskajai personai bija pienākums iesniegt reģistrā pieteikumu informācijas par patiesā labuma guvējiem reģistrācijai.

Nosūtot brīdinājumu, reģistrs deva Sabiedrībai iespēju iesniegt informāciju par tās patieso labuma guvēju. Tā kā tas netika izdarīts, tad, pamatojoties uz Novēršanas likuma pārejas noteikumu 49.punktu, 2020.gada 15.oktobra lēmums ir pieņemts pamatoti.

[2.2] Kā norādījis Senāts 2021.gada 1.jūnija spriedumā lietā Nr.SKA-341/2021 (A420318017), Komerclikuma 318.^{1}panta trešajā daļā noteiktais viena mēneša termiņš likvidatora iecelšanai ir materiāltiesisks, tā ilgumu nosaka likumdevējs, izdarot politisku izšķiršanos par jautājumu, kāds laiks dodams ieinteresētajām personām pieteikuma par likvidatora iecelšanu iesniegšanai un tādējādi likvidācijas procesa iniciēšanai. Šāda termiņa atjaunošana ir iespējama tikai tad,

ja to paredz speciālās tiesību normas, vai tad, ja termiņa neatjaunošana varētu būtiski skart personas cilvēktiesības. Komerclikums neparedz iespēju šo termiņu pagarināt vai atjaunot. Atbilstoši Senāta norādītajam reģistrs savu lēmumu par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra var atcelt tikai tad, ja nav konstatējams kāds no likumā noteiktajiem priekšnoteikumiem lēmuma par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra pieņemšanai.

Konkrētajā gadījumā visi priekšnosacījumi ir konstatējami, proti, Sabiedrības darbība tika izbeigta likumā noteiktajā kārtībā, tika publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā ,,Latvijas Vēstnesis" un likumā noteiktajā laikā neviena persona neiesniedza pieteikumu par likvidatora iecelšanu.

[2.3] Lai arī Sabiedrībai tika lūgts novērst pieteikumā konstatētos trūkumus un iesniegt visus nepieciešamos dokumentus, uz kuru pamata komercreģistrā varētu tikt reģistrēta informācija par tās patieso labuma guvēju, lai varētu lemt par reģistra valsts notāra 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmumu atcelšanu, tomēr Senāts atzina, ka reģistra prakse atjaunot komercreģistrā ierakstus par sabiedrībām, kas izslēgtas bez likvidācijas, ir pretēja likumdevēja skaidri izteiktajai gribai un reģistra prakse ir prettiesiska. Senāta sniegtā tiesību normu interpretācija reģistram ir saistoša, līdz ar to reģistram ir jāmaina sava līdzšinējā tiesību piemērošanas prakse jautājumā par ieraksta par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra anulēšanu.

[3] Līdzpieteicēji – Sabiedrība un tās valdes loceklis /pers. B/ (*/pers. B/*) – vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Senāta spriedumā analizētie tiesiskie un faktiskie apstākļi neatbilst apstākļiem šajā lietā, jo Senāta spriedumā ir analizētas tiesības pieteikt likvidatora iecelšanu pēc termiņa izbeigšanās, ko pieteicēja nelūdza, bet nav analizēts reģistra prakses atcelt lēmumu par sabiedrības darbības izbeigšanu un atjaunot sabiedrības darbību prettiesiskums. Līdz ar to reģistram nebija tiesiska pamata Lēmumu pamatot ar attiecīgajām Senāta sprieduma atziņām. Lai arī Senāts atsaucās uz publicēto ziņu publiskās ticamības principu, to nevar piemērot attiecībā uz ierakstu par sabiedrības darbības izbeigšanu, jo darbību var atjaunot arī citā veidā, piemēram ar dalībnieku lēmumu.

[3.2] Pieteicējai nebija nepieciešamības atsevišķi apstrīdēt lēmumu par izslēgšanu no komercreģistra un iesniegt pieteikumu par likvidatora iecelšanu, jo pieteicēja paļāvās uz līdz šim stabilo un plaši pielietoto reģistra praksi, ka Sabiedrības darbība tiks atjaunota.

[3.3] Senāts saskatīja apstākļus, kas liek šaubīties par sabiedrībai zināmo kreditoru aizsardzības pietiekamību spēkā esošā regulējuma ietvaros, tomēr secināja, ka šie apsvērumi nevar ietekmēt konkrētā gadījuma izskatīšanas rezultātu. Minētais secināts, jo kreditors likvidatora iecelšanu pieteica vairāk kā gadu pēc termiņa izbeigšanās, lai gan jau laicīgi zināja par sabiedrības izslēgšanu. Tas liek secināt, ka spriedums varēja būt ar citādu iznākumu, ja kreditors nebūtu kavējies. Savukārt konkrētajā gadījumā Sabiedrības dalībnieks reaģēja, tiklīdz uzzināja par Sabiedrības darbības izbeigšanu. Turklāt pieteikumu un informācijas dokumentāro pamatojumu Sabiedrība bija sagatavojusi laikā, kad lēmums par izslēgšanu no komercreģistra vēl nebija pieņemts, ko pierāda /pers. B/, kurš ir arī patiesais labuma guvējs, 2021.gada 22.februārī ar drošu elektronisko parakstu parakstītais pieteikums. Tā kā 2021.gada februārī bija spēkā stingri ierobežojumi sakarā ar Covid-19 izplatības ierobežošanu, bija apgrūtināta Sabiedrības patiesā labuma guvēja notariāli apliecinātas personas apliecības kopijas nosūtīšana uz Latviju un iesniegšana reģistrā.

[3.4] /pers. B/ kā Sabiedrības dalībnieks ir ierakstīts Sabiedrības dalībnieku reģistrā, kas ir pievienots Sabiedrības reģistrācijas lietai. Līdz ar to reģistram bija zināms, ka /pers. B/ ir Sabiedrības dalībnieks tiešas līdzdalības veidā, kas savukārt nozīmē to, ka reģistra rīcībā, lai arī formāls paziņojums nebija iesniegts, bija informācija par Sabiedrības patieso labuma guvēju, kā rezultātā Novēršanas likuma mērķis bija sasniegts. Līdz ar to reģistram nebija pamata pieņemt 2020.gada 15.oktobra lēmumu par Sabiedrības darbības izbeigšanu.

[3.5] Reģistra rīcībā ir Sabiedrības 2020.gada martā iesniegtais gada pārskats par 2019.gadu. Minētais pierāda, ka Sabiedrība veic saimniecisko darbību un pilda savas saistības pret valsti.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 22.novembra spriedumu līdzpieteicēju pieteikums noraidīts. Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Atbilstoši Novēršanas likuma 1.panta 5.punkta „a" apakšpunktam patiesais labuma guvējs ir fiziskā persona, kura ir klienta – juridiskās personas – īpašnieks vai kura kontrolē klientu, vai kuras vārdā, labā, interesēs tiek nodibinātas darījuma attiecības vai tiek veikts gadījuma rakstura darījums, un tā attiecībā uz juridiskajām personām ir vismaz fiziskā persona, kurai tiešas vai netiešas līdzdalības veidā pieder vairāk nekā 25 procenti no juridiskās personas kapitāla daļām vai balsstiesīgajām akcijām vai kura to tiešā vai netiešā veidā kontrolē.

Tiesa atsaucās uz Novēršanas likuma 18.^{2}panta pirmajā daļā un 18.^{2}panta otrajā daļā, kā arī pārejas noteikumu 22.punktā noteikto.

Tiesa secināja, ka tātad Novēršanas likumā ir noteikta konkrēta informācija, kurai ir jābūt juridiskās personas rīcībā par tās patiesajiem labuma guvējiem un kura reģistrēšanai komercreģistrā jāiesniedz arī reģistram, turklāt tas bija jāizdara līdz 2018.gada 1.martam. Pretējā gadījumā juridiskajai personai eventuāli ir jārēķinās ar Novēršanas likuma pārejas noteikumu 49.punktā noteiktajām sekām, proti, ja kapitālsabiedrība, kura bija reģistrēta komercreģistrā vai par kuras reģistrāciju bija iesniegts pieteikums līdz šā likuma 18.^{2}panta spēkā stāšanās dienai (2017.gada 1.decembrim) nav iesniegusi reģistram pieteikumu par tās patiesajiem labuma guvējiem un mēneša laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi minēto trūkumu, tās darbību izbeidz, pamatojoties uz reģistra lēmumu.

Ievērojot norādīto, Sabiedrībai jau pirms reģistra sūtītā brīdinājuma bija jāzina par pienākumu iesniegt reģistram

informāciju par tās patieso labuma guvēju.

Vienlaikus līdzpieteicēji uzskata, ka reģistra rīcībā bija nepieciešamā informācija, lai kā Sabiedrības patieso labuma guvēju reģistrētu /pers. B/ arī bez atsevišķa pieteikuma iesniegšanas. Šādu iespēju paredz Novēršanas likuma pārejas noteikumu 41.punkts, kas noteic, ja juridiskā persona līdz 2019.gada 1.jūlijam nav iesniegusi atsevišķu pieteikumu patiesā labuma guvēja reģistrācijai, kā arī ja informācija par tās patieso labuma guvēju ir iesniegta citu normatīvajos aktos noteiktu pienākumu ietvaros,? un veids, kādā tiek īstenota juridiskās personas kontrole, izriet attiecīgi tikai no sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieka, personālsabiedrības biedra, individuālā uzņēmuma vai zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieka vai nodibinājuma valdes locekļa statusa, uzskatāms, ka juridiskā persona ir paziņojusi tās patieso labuma guvēju, un reģistrs, nepieņemot atsevišķu lēmumu, līdz 2019.gada 1.jūlijam minētās personas reģistrē kā patiesos labuma guvējus attiecīgajos reģistros.

Konkrētajā gadījumā reģistrs Sabiedrības patieso labuma guvēju nebija reģistrējis, arī šobrīd uzskatot, ka tāda pamata nebija, jo reģistra rīcībā nebija visa nepieciešamā informācija par /pers. B/. Uz to norāda arī reģistra pieņemtie lēmumi administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanai, lai jau pēc pieteikuma patiesā labuma guvēja reģistrācijai saņemšanas dotu Sabiedrībai iespēju trūkumus novērst. Tiesa norādīja, ka tai nav pamata šo informāciju apšaubīt un detalizēti vērtēt, jo tas nav lietā izskatāmā strīda priekšmets.

[4.2] Reģistrs Lēmumu citastarp pamatojis ar Senāta atziņu, ja sabiedrības izslēgšana tiek apstrīdēta, reģistrs var pārbaudīt tikai to, vai pirms sabiedrības izslēgšanas bija iestājies likumā paredzēto apstākļu kopums: sabiedrības darbība likumā noteiktā kārtībā ir izbeigta, ir publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā, likumā noteiktajā laikā neviena persona nav iesniegusi pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Reģistrs var atcelt savu lēmumu par sabiedrības izslēgšanu tikai tad, ja secina, ka kāds no iepriekš minētajiem apstākļiem nav iestājies (*Senāta 2021.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-341/2021 20.punkts*).

Tiesa nepiekrita līdzpieteicēju uzskatam, ka minētajā Senāta spriedumā ietvertās atziņas nav attiecināmas uz izskatāmo lietu. Lai arī lietā, uz kurā pieņemtā Senāta sprieduma atziņām atsaucas reģistrs, reģistrā bija vērsies kreditors un arī kasācijas sūdzību Senātā bija iesniedzis tieši kreditors, Senāts minētajā lietā ir plašāk analizējis tieši Komerclikuma 318.^{1}panta trešo daļu, proti, vai tajā noteiktais termiņš ir materiāltiesisks, tāpēc tiesa nesaskatīja pamatu, kā konkrētās lietas apstākļos tiesa varētu nonākt pie citāda secinājuma par to pašu termiņu.

[4.3] Saskaņā ar Novēršanas likuma pārejas noteikumu 49.punktu kapitālsabiedrības darbības izbeigšanai un likvidācijai piemēro Komerclikuma normas, kas regulē kapitālsabiedrības darbības izbeigšanu un likvidāciju gadījumā, kad kapitālsabiedrības darbība ir izbeigta, pamatojoties uz reģistra lēmumu.

Reģistra ieskatā visi noteiktie priekšnoteikumi ir ievēroti, proti, Sabiedrības darbība likumā noteiktā kārtībā ir izbeigta, ir publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā, likumā noteiktajā laikā neviena persona nav iesniegusi pieteikumu par likvidatora iecelšanu, kā arī nav pasludināts Sabiedrības maksātnespējas process. Pārbaudot minēto, tiesa konstatēja un secināja turpmāk norādīto.

[4.3.1] Atbilstoši Novēršanas likuma pārejas noteikumu 49.punktā noteiktajam sabiedrības darbību izbeidz ar reģistra lēmumu, ja sabiedrība noteiktajā termiņā nav iesniegusi reģistram pieteikumu par tās patiesajiem labuma guvējiem un mēneša laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas šo trūkumu nav novērsusi.

2020.gada 24.jūlijā reģistrs Sabiedrībai uz tās juridisko adresi nosūtīja brīdinājumu, kurā Sabiedrība informēta par sekām, kas iestāsies, ja tā viena mēneša laikā reģistrā neiesniegs pieteikumu informācijas par Sabiedrības patieso labuma guvēju reģistrācijai. Tā kā šāds pieteikums netika saņemts, reģistra valsts notārs 2020.gada 15.oktobrī pieņēma lēmumu par darbības izbeigšanu.

Līdz ar to tiesa secināja, ka Sabiedrības darbība ir izbeigta Novēršanas likuma pārejas noteikumu 49.punktā noteiktajā kārtībā.

[4.3.2] Komerclikuma 317.panta pirmajā daļā noteikts, ka sabiedrības darbības izbeigšanas gadījumā notiek tās likvidācija, ja likumā nav noteikts citādi. Atbilstoši minētā likuma 318.^{1}panta trešajai daļai, ja sabiedrības darbība ir izbeigta, pamatojoties tai skaitā uz komercreģistra iestādes lēmumu, komercreģistra iestāde pēc tam, kad komercreģistrā izdarīts ieraksts par sabiedrības darbības izbeigšanu, savā tīmekļvietnē publicē paziņojumu par sabiedrības darbības izbeigšanu. Paziņojumā uzaicina sabiedrības likvidācijā ieinteresētās personas viena mēneša laikā pēc tā publicēšanas dienas iesniegt komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Saskaņā ar Komerclikuma 317.panta otrajā daļā noteikto sabiedrības likvidācija nenotiek un komercreģistra iestāde pieņem lēmumu par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra, ja neviena sabiedrības likvidācijā ieinteresētā persona neiesniedz tiesai vai komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu un sabiedrībai nav pasludināts maksātnespējas process.

Konkrētajā gadījumā paziņojums par Sabiedrības darbības izbeigšanu un izmaiņām amatpersonu sastāvā, vienlaikus uzaicinot Sabiedrības likvidācijā ieinteresētās personas viena mēneša laikā iesniegt reģistrā pieteikumu par likvidatora iecelšanu, 2021.gada 14.janvārī publicēts Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā ,,Latvijas Vēstnesis" (*/norāde uz publikāciju/*).

Tā kā Sabiedrības likvidators netika iecelts, kā arī netika pasludināts Sabiedrības maksātnespējas process, par ko lietā strīda nav, tiesas ieskatā, pamatoti tika pieņemts lēmums par Sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra.

[4.4] Tiesa nepiekrita līdzpieteicēju pārstāvja tiesas sēdē norādītajam, ka reģistram šajā lietā bija jālemj par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna saistībā ar lēmumu par darbības izbeigšanu. Reģistrs jau bija pieņēmis lēmumu par izslēgšanu no komercreģistra, līdz ar to ir loģiski, ka reģistrs vispirms vērtēja tieši pēdējā sava lēmuma tiesiskumu, jo sūdzība bija saņemta tā apstrīdēšanas termiņā.

[4.5] Tiesa nenoliedza, ka Senāts 2021.gada 1.jūnija spriedumā lietā Nr.SKA-341/2021 ir plašāk pievērsies kreditoru interešu aizsardzībai, bet šajā lietā Sabiedrības izslēgšanu nevēlas tieši dalībnieki. Taču tiesa ņēma vērā, ka tieši dalībniekiem konkrētajā gadījumā bija jau laicīgi jāzina par nepieciešamību paziņot reģistram par patieso labuma guvēju un jāzina sekas, kādas iestāsies, ja tas netiks izpildīts, proti, šajā gadījumā pašai Sabiedrībai ir jābūt daudz plašākai informācijai par savu darbību un likumā noteiktajiem pienākumiem.

[4.6] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nekonstatēja pamatu Lēmuma atcelšanai.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 22.novembra spiedumu līdzpieteicēji iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Saistībā ar 2021.gada 24.februāra lēmumu pirmās instances tiesa sprieduma 8.2.punktā (*skat. šā sprieduma 4.3.2.punktu*) nav vērtējusi apstākli, ka Sabiedrība, 2021.gada 19.martā iesniedzot pieteikumu reģistram ar lūgumu atcelt reģistra valsts notāra 2020.gada 15.oktobra lēmumu, tieši norādīja, ka Sabiedrība vēlējās atjaunot un turpināt darbību. Pieteikuma par likvidatora iecelšanu neiesniegšana noteiktajā termiņā bija apzināts /pers. B/ lēmums.

Tā kā līdz 2021.gada 1.jūnijam, kad tika pieņemts Senāta spriedums, reģistram bija stabila prakse attiecībā uz lēmumu par sabiedrību darbības izbeigšanu un izslēgšanu no komercreģistra atcelšanu, līdzpieteicējiem bija pamats paļauties, ka likvidatora iecelšana nebija nepieciešama, jo, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 10.pantā noteikto tiesiskās paļāvības principu, reģistrs ievērotu konsekvenci savos lēmumos un atceltu 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmumus.

[5.2] Atbildot uz Sabiedrības 2021.gada 19.marta pieteikumu, reģistra galvenais valsts notārs 2021.gada 6.aprīlī pieņēma lēmumu, norādot uz trūkumiem, kurus novēršot, reģistra 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmumi tiktu atcelti, un Sabiedrības darbība atjaunota. Tikai pēc tam, kad apstiprinājās, ka Sabiedrības darbība nevarēs tikt atjaunota, pirmkārt, tādēļ, ka ar Senāta spriedumu reģistra prakse atcelt lēmumus par sabiedrību darbības izbeigšanu un izslēgšanu no komercreģistra tika atzīta par prettiesisku, un otrkārt, tādēļ, ka no Sabiedrības un tās dalībnieka (/pers. B/) neatkarīgu iemeslu dēļ Sabiedrībai nebija iespējams novērst reģistra 2021.gada 6.aprīļa lēmumā konstatētos trūkumus, /pers. B/ 2021.gada 19.jūlijā iesniedza reģistrā pieteikumu par Sabiedrības likvidatora iecelšanu. Kopā ar pieteikumu par likvidatora iecelšanu tika iesniegts /pers. B/ pilnvarotās pārstāves iesniegums ar skaidrojumu par faktisko situāciju, norādot iemeslus, kuru dēļ pieteikums par likvidatora iecelšanu ir apmierināms un kuru dēļ Senāta spriedumā izteiktā atziņa par reģistra prakses prettiesiskumu šajā lietā nav piemērojama.

[5.3] Attiecībā uz /pers. B/ pieteikumu par likvidatora atcelšanu reģistra galvenais valsts notārs 2021.gada 5.augustā pieņēma lēmumu Nr.2-6n/7451, ar kuru atteica šo pieteikumu pieņemt, norādot, ka ar Lēmumu administratīvais process iestādē ir noslēdzies. /pers. B/ 2021.gada 9.septembrī minēto lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, bet ar tiesas 2021.gada 20.septembra lēmumu (lieta Nr.6-70013121) pieteikumu atteikts pieņemt. Par tiesas 2021.gada 20.septembra lēmumu /pers. B/ iesniedza blakus sūdzību, taču ar Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 24.novembra lēmumu 2021.gada 20.septembra lēmums tika atstāts negrozīts.

Tādējādi savos lēmumos par atteikšanos ierosināt lietu par reģistra 2021.gada 5.augusta lēmumu, ar kuru noraidīts /pers. B/ pieteikums iecelt Sabiedrības likvidatoru, Administratīvā rajona tiesa un Administratīvā apgabaltiesa ir tieši norādījušas, ka šajā lietā, vērtējot Lēmuma atcelšanu, Administratīvajai rajona tiesai bija jāņem vērā arī apstāklis, ka ar Lēmumu Sabiedrības dalībniekam (/pers. B/) ir liegta iespēja veikt Sabiedrības likvidāciju un veikt likvidatora pienākumus. Pirmās instances tiesa spriedumā to nav vērtējusi.

[5.4] Tiesa spriedumā ir tikai konstatējusi, ka noteiktajā termiņā Sabiedrībai netika iecelts likvidators, tādēļ tiesa uzskatīja, ka reģistra 2021.gada 24.februāra lēmums bijis pamatots. Taču tiesa nav izvērtējusi Lēmumu attiecībā uz reģistra 2021.gada 24.februāra lēmuma negrozīšanu un sekas, kādas reģistra 2021.gada 24.februāra lēmuma negrozīšana rada /pers. B/.

Saskaņā ar Komerclikuma 317.panta trešo daļu (*redakcijā, kas bija spēkā brīdī, kad Sabiedrība tika izslēgta no komercreģistra*) sabiedrību, kas izslēgtas no komercreģistra pamatojoties uz reģistra pieņemtu lēmumu, likvidācija nenotiek un to manta saskaņā ar Civillikuma 417.panta noteikumiem pāriet valsts īpašumā. Tā kā pēc Sabiedrības izslēgšanas no komercreģistra nav paredzētas nekādas tālākas procedūras, kuru laikā Sabiedrības dalībnieki varētu atgūt sev (caur īpašuma tiesībām uz sabiedrības daļām) piederošo mantu, Sabiedrības likvidācija ir pēdējā iespēja /pers. B/ atgūt viņam piederošo (caur īpašuma tiesībām uz Sabiedrības kapitāla daļām) Sabiedrības mantu, kas iekļauj vairākus nekustamos īpašumus, uz kuriem Sabiedrības tiesības ir reģistrētas zemesgrāmatā. Reģistram atsakot /pers. B/ likvidācijas veikšanu, viņam piederošā (caur īpašuma tiesībām uz Sabiedrības kapitāla daļām) manta saskaņā ar Komerclikuma 317.panta trešo daļu bez tālākām procedūrām automātiski pāriet valstij, ko var uzskatīt par ekspropriāciju un būtisku cilvēka tiesību aizskārumu.

Fizisko personu īpašuma tiesības ir aizsargātas ar Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105.pantu, saskaņā ar kuru ikvienam ir tiesības uz īpašumu, un īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību. Ņemot vērā, ka Sabiedrība tika izslēgta no komercreģistra, pamatojoties uz valsts iestādes lēmumu bez /pers. B/ piekrišanas, likvidācijas iespējas liegšana Sabiedrības dalībniekam ar mērķi saņemt saskaņā ar Komerclikuma 330.panta pirmo daļu viņam pienākošos Sabiedrībai piederošo īpašumu daļas vērtību, lai arī termiņš likvidatora iecelšanai ir beidzies, ir nesamērīga ar Sabiedrības dalībnieka pārkāpumu, t.i., informācijas par Sabiedrības patieso labuma guvēju novēlotu iesniegšanu reģistrā, sevišķi ņemot vērā, ka Sabiedrības dalībnieki ir fiziskas personas, tieši atzīstamas par Sabiedrības patiesā labuma guvējiem (Novēršanas likuma 1.panta

5.punkta ,,a" apakšpunkts). Tādējādi likvidācijas liegšana Sabiedrības dalībniekam (/pers. B/) ir interpretējama kā īpašuma piespiedu atsavināšana, jo /pers. B/ nav piekritis īpašuma bezatlīdzības pārejai valstij.

Nepastāvot sabiedrības labumam, kas būtu samērīgs ar /pers. B/ nodarīto tiesību aizskārumu, ar Lēmuma pieņemšanu ir būtiski pārkāpts Administratīvā procesa likuma 13.pantā noteiktais samērīguma princips un būtiski aizskartas Sabiedrības dalībnieka cilvēktiesības.

[5.5] Tiesa nav ņēmusi vērā Senāta spriedumā vairākkārt minēto apgalvojumu, ka likvidatora pieteikšanai pagājis termiņš tomēr ir atjaunojams gadījumā, ja tā neatjaunošana būtiski aizskar personas cilvēktiesības (Senāta sprieduma 11. un 12.punkts). Pretstatā Senāta spriedumā vērtētajai lietai, kur Senāts cilvēktiesību aizskārumu nekonstatē, jo likvidatora pieteicēja interese izriet no komerctiesiska līguma, šajā lietā /pers. B/ interese Sabiedrības likvidācijā izriet no īpašuma tiesībām uz Sabiedrības kapitāla daļām, kas reģistrētas komercreģistrā, un sekojoši no Sabiedrības īpašuma tiesībām uz tai piederošo nekustamo īpašumu, kuras ir reģistrētas zemesgrāmatā.

Ņemot vērā, ka Senāta spriedumā ir vairākkārt norādīts, ka cilvēka pamattiesību aizskāruma gadījumā lēmums par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra ir atceļams, var secināt, ka Senāts ir devis tiešas instrukcijas reģistram atcelt lēmumus par sabiedrību izslēgšanu no reģistra gadījumos, kad ar lēmuma neatcelšanu tiktu aizskartas cilvēka pamattiesības. Arī Administratīvā procesa likuma 4.panta trešā daļa noteic, ka reģistra izdotajiem administratīvajiem aktiem jāatbilst vispārējiem tiesību principiem, tai skaitā samērīguma principam (Administratīvā procesa likuma 4.panta pirmās daļas 9.punkts, 13.pants).

[6] Reģistrs rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem argumentiem, bet apelācijas sūdzībā paustajiem argumentiem nepiekrīt. Viedokli par apelācijas sūdzības argumentiem reģistrs pēc būtības jau ir sniedzis Lēmumā un paskaidrojumā pirmās instances tiesai.

Motīvu daļa

[7] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku argumentiem, atzīst, ka līdzpieteicēju apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un līdzpieteicēju pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pamatojumu par pilnībā pietiekamu (sk. *šā sprieduma 4.1.-4.3. un 4.5.-4.6.punktu*), un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

Atbildot uz apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[9] Apelācijas sūdzībā līdzpieteicēji argumentējuši, ka saistībā ar 2021.gada 24.februāra lēmumu pirmās instances tiesa sprieduma 8.2.punktā (*skat. šā sprieduma 4.3.2.punktu*) nav vērtējusi apstākli, ka Sabiedrība, 2021.gada 19.martā iesniedzot pieteikumu reģistram ar lūgumu atcelt reģistra valsts notāra 2020.gada 15.oktobra lēmumu, tieši norādīja, ka Sabiedrība vēlējās atjaunot un turpināt darbību. Pieteikuma par likvidatora iecelšanu neiesniegšana noteiktajā termiņā bija apzināts /pers. B/ lēmums.

Apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas motivācijai un atsaucei uz Senāta atziņu, ka, ja sabiedrības izslēgšana tiek apstrīdēta, tad reģistrs var pārbaudīt tikai to, vai pirms sabiedrības izslēgšanas bija iestājies likumā paredzēto apstākļu kopums: sabiedrības darbība likumā noteiktā kārtībā ir izbeigta, ir publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā, likumā noteiktajā laikā neviena persona nav iesniegusi pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Reģistrs var atcelt savu lēmumu par sabiedrības izslēgšanu tikai tad, ja secina, ka kāds no iepriekš minētajiem apstākļiem nav iestājies.

Līdz ar to pirmās instances tiesa arī konkrētajā gadījumā pamatoti pārbaudīja, vai pirms Sabiedrības izslēgšanas no komercreģistra ar 2021.gada 24.februāra lēmumu bija iestājies Komerclikuma 318.^{1}panta trešajā daļā noteiktais apstākļu kopums.

Kā viens no minētajā tiesību normā minētajiem apstākļiem ir tas, ka sabiedrības darbība ir izbeigta. Konkrētajā gadījumā Sabiedrības darbība ar valsts notāra 2020.gada 15.oktobra lēmumu bija izbeigta un ar Lēmumu šis lēmums tika atstāts negrozīts. Pirmās instances tiesa arī pamatoti secināja, ka Sabiedrības darbība ir izbeigta Likuma pārejas noteikumu 49.punkta noteiktajā kārtībā. Tātad reģistra 2020.gada 15.oktobra lēmums (un attiecīgi Lēmums šajā daļā) ir tiesisks un pamatots un tā atcelšanai nav pamata.

Tam, ka vēlāk (iesniedzot 2021.gada 19.marta iesniegumu) Sabiedrība norādījusi, ka tā vēlējās atjaunot un turpināt darbību, nav izšķirošas nozīmes lietā, jo lēmuma par sabiedrības darbības izbeigšanas pieņemšanā būtiski bija, vai ir iestājies Likuma pārejas noteikumu 49.punktā noteikto paredzēto apstākļu kopums ? vai Sabiedrība noteiktā termiņā bija izpildījusi Novēršanas likumā noteikto pienākumu un iesniegusi reģistram pieteikumu par patiesajiem labuma guvējiem. Tas, ka Sabiedrība vēlāk pēc 2020.gada 15.oktobra lēmuma pieņemšanas izteikusi gatavību turpināt darbu, kā arī veikusi atsevišķas darbības, lai tiktu iesniegta un reģistrēta informācija par patiesajiem labuma guvējiem, nemaina apstākli, ka pieteicēja to nebija izdarījusi likumā noteiktajā termiņā.

[10] Līdzpieteicēji apelācijas sūdzībā arī atsaucas uz tiesiskās paļāvības principu, norādot, ka iepriekš reģistram bija stabila prakse attiecībā uz lēmumu par sabiedrību darbības izbeigšanu un izslēgšanu no komercreģistra atcelšanu, kā arī to, ka reģistra galvenais valsts notārs 2021.gada 6.aprīļa lēmumā norādījis uz trūkumiem, kurus novēršot, reģistra 2020.gada 15.oktobra un 2021.gada 24.februāra lēmumi tiktu atcelti.

Atbilstoši tiesiskās paļāvības principam privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas (Administratīvā procesa likuma 10.pants).

Senāts ir atzinis – lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums); 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās; 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta (piemēram, *Senāta 2005.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-93/2005 13.punkts, 2007.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-238/2007 13.1.punkts*).

Tātad vispirms ir pārbaudāms, vai iestāde ir raisījusi pieteicējā pamatotas cerības uz kādu konkrētu tiesisko seku iestāšanos nākotnē vai citu leģitīmu pozīciju – proti, sniegusi precīzus, beznosacījuma un saskaņotus solījumus (sal. *Senāta 2017.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-706/2017 21.punkts, 2020.gada 14.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-278/2020 14.punkts, Briede J. Administratīvā procesa likuma 10.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 169.lpp.*).

Apgabaltiesa norāda, ka tiesiskā paļāvība līdzpieteicējiem nevar rasties no reģistra prakses lietās attiecībā uz citām personām, jo, lai apsolījums jautājumu atrisināt labvēlīgi radītu tiesiski aizsargājamu paļāvību, tam jābūt izteiktam konkrēti un tieši attiecībā uz konkrētajām personām ? līdzpieteicējiem.

Pieteicēja atsaucas uz to, ka tiesisko paļāvību ir radījis fakts, ka reģistra galvenais valsts notārs 2021.gada 6.aprīļa lēmumā norādījis uz trūkumiem, kurus novēršot, 2020.gada 15.oktobra lēmums un 2021.gada 24.februāra lēmums tiktu atcelts un Sabiedrības darbība atjaunota. Taču, pārbaudot reģistra galvenā valsts notāra 2021.gada 6.aprīļa lēmumu un 2021.gada 10.maija lēmumu par lēmuma iesniegšanas termiņa pagarināšanu un trūkumu novēršanu (*lietas 29.-30. un 34.-35.lapa*), apgabaltiesa šādu apsolījumu nekonstatē. Ņemot vērā, ka Sabiedrība 2021.gada 19.marta iesniegumā vienlaikus ar lūgumu atcelt 2020.gada 15.oktobra lēmumu un 2021.gada 24.februāra lēmumu ir norādījusi, ka iesniedz dokumentus par patiesā labuma guvēja paziņošanu, novēršot apstākļus, kas bija par pamatu lēmumam par Sabiedrības darbības izbeigšanu, reģistra galvenais valsts notārs 2021.gada 6.aprīļa lēmumā un 2021.gada 10.maija lēmumā ir norādījis uz trūkumiem informācijas par patiesā labuma guvējiem iesniegšanā un noteicis termiņu to novēršanai, kā arī pagarinājis administratīvā akta pieņemšanas termiņu. Taču šajos galvenā valsts notāra lēmumos nav nekādas norādes, ka Sabiedrībai, novēršot norādītos trūkumus, tiks pieņemts līdzpieteicējiem labvēlīgs lēmums, 2020.gada 15.oktobra lēmums un 2021.gada 24.februāra lēmums tiks atcelts, un Sabiedrības darbība tiks atjaunota. Apgabaltiesa var piekrist līdzpieteicējiem, ka reģistra prasība novērst trūkumus, kā arī reģistra rīcība līdzīgos gadījumos varēja dot līdzpieteicējiem cerības uz tiem labvēlīgu risinājumu, taču tas pats par sevi nevarēja radīt līdzpieteicējiem aizsargājamu tiesisko paļāvību, ka 2020.gada 15.oktobra lēmums un 2021.gada 24.februāra lēmums tiks atcelts un Sabiedrības darbība tiks atjaunota.

Ievērojot, ka konkrētajā gadījumā 2021.gada 6.aprīļa lēmumā un 2021.gada 10.maija lēmumā nebija ietverts skaidrs iestādes apsolījums, ka 2020.gada 15.oktobra lēmums un 2021.gada 24.februāra lēmums tiks atcelts un Sabiedrības darbība tiks atjaunota, līdzpieteicējiem nebija uz ko paļauties, un secīgi nav arī konstatējams tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

[11] Līdzpieteicēji apelācijas sūdzībā argumentējuši, ka pirmās instances tiesa, lemjot par Lēmuma pamatotību, nepamatoti nav vērtējusi un ņēmusi vērā sekas, kādas rodas /pers. B/, ja 2021.gada 24.februāra lēmums netiek atcelts. Līdzpieteicēji uzskata, ka Lēmums nav samērīgs un ir būtiski aizskartas /pers. B/ cilvēktiesības.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, izvērtējot Lēmuma tiesiskumu un pamatotību daļā, kas attiecas uz Sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra (2021.gada 24.februāra lēmumu), ir izvērtējusi visus būtiskos apstākļus. Apgabaltiesa uzsver, ka apelācijas sūdzībā norādītās sekas /pers. B/ rodas nevis tāpēc, ka ar Lēmumu viņam tiktu liegtas Sabiedrības likvidācijas iespējas, bet tāpēc, ka Sabiedrība un /pers. B/ likumā noteiktajā termiņā nav rīkojies un iesniedzis pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Apgabaltiesa norāda, ka līdzpieteicēji bija informēti par likumā noteiktajiem pienākumiem un tiesībām, tostarp informācijas iesniegšanai par patiesā labuma guvējiem un likvidatora iecelšanā, un secīgi, neizpildot tos, bija jārēķinās ar likumā noteiktajām sekām. Turklāt apelācijas sūdzībā līdzpieteicēji paši norādījuši, ka pieteikuma par likvidatora iecelšanu neiesniegšana noteiktajā termiņā bija apzināts /pers. B/ lēmums. /pers. B/ nav norādījis objektīvus apstākļus, kas viņam liedza vairāku mēnešu laikā iesniegt pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Vispārīga atsaukšanās uz reģistra iepriekšējo paraksi par tādu nav atzīstama. Piemērojot principu *Vigilantibus iura scripta sunt* (tiesības pieder modrajiem), līdzpieteicējiem bija pienākums nevilcināties ar savu tiesību un pienākumu īstenošanu. Personai, pašai neizrādot pilnvērtīgu interesi par pienākumu izpildi un iespējām aizstāvēt savas tiesības, nav pamata paļauties, ka tiesību realizācijai likumā noteiktais termiņš šī iemesla dēļ tiks atjaunots vai jau pieņemtie lēmumi tiks atcelti, tostarp tāpēc, ka lēmumi skar personas cilvēktiesības uz īpašumu. Tas, ka /pers. B/ tikai pēc Lēmuma pieņemšanas ir saskatījis nepieciešamību īstenot savu tiesību aizsardzību, nenozīmē, ka viņš to nevarēja veikt arī agrāk. Tiesiskās skaidrības un tiesiskās stabilitātes dēļ nodibinātās attiecības nevar tikt pakļautas revidēšanai neierobežoti laikā, tās var tikt pārskatītas, tikai pastāvot konkrētiem likumā noteiktiem gadījumiem.

Likuma jēga ir noteikt tipiskas situācijas, un tās vienādi un taisnīgi noregulēt. Savukārt vispārējie tiesību principi, kas ir

vērsti uz taisnīguma īstenošanu, tostarp arī samērīguma princips, var kalpot kā orientieri, likumdevējam nosakot adekvātas tiesiskās sekas (*Levits E. Samērīguma princips un obligātais administratīvais akts, Jurista vārds, 27.03.2007., Nr.13*).

Līdzšinējā Satversmes tiesas un tai sekojošajā Senāta judikatūrā ir uzsvērta nepieciešamība ikviena administratīvā akta (arī obligātā administratīvā akta) izdošanas gadījumā apsvērt tiesisko seku samērīgumu un izvēlēties tādas sekas, kuras sasniedz tiesību mērķi – taisnīgumu. Samērīguma apvērumi ir pārdomājami arī tad, ja likumdevējs pats izdarījis samērīguma apsvērumus un noteicis obligātu tiesisko seku iestāšanos, tomēr tas izdarāms tikai netipiskos (un tādējādi ārkārtēji retos) gadījumos. Netipiskajos gadījumos iestādei ir tiesības atkāpties no tiesisko seku īstenošanas. Tomēr šādai atkāpei ir jābūt pamatotai ar īpašiem, uzrādāmiem un pārliecinošiem argumentiem. Viens no šādiem gadījumiem varētu būt samērīguma pārbaude tad, ja ar obligāto administratīvo aktu tiek ierobežotas personas pamattiesības (*Satversmes tiesas 2007.gada 28.februāra lēmuma lietā Nr.2006-41-01 15.punkts* un *Senāta 2017.gada 27.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-182/2017(A420408113) 9.punkts un tur norādītā judikatūra*).

Apgabaltiesa uzskata, ka konkrētajā lietā bija iestājušies tipiski tiesību normās norādītie apstākļi un konkrētais gadījums nav uzskatāms par netipisku, lai iestādēm un tiesai, piemērojot samērīguma principu netipiska gadījuma dēļ, attiecībā uz līdzpieteicējiem būtu pamats neņemt vērā Novēršanas likuma un Komerclikuma normās noteiktos termiņus, un būtu pamats atcelt lēmumu par Sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra.

Apgabaltiesa norāda, ka bez ievērības nav atstājams, ka cēlonis, kāpēc sākotnēji tika pieņemts lēmums par Sabiedrības darbības apturēšanu un pēc tam par izslēgšanu no komercreģistra, ir tas, ka Sabiedrība neievēroja Novēršanas likuma regulējumu, kura mērķis ir pilnīgas, aktuālās un patiesas informācijas par juridisko personu patiesajiem labuma guvējiem pieejamība publiskajā reģistrā, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu. Novēršanas likuma prasību izpilde ir būtiska valsts finansiālās stabilitātes un sociālās drošības jomas nodrošināšanā, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, aizsargātu sabiedrības intereses. Likuma subjekta savlaicīgas un precīzas darbības likuma prasību izpildē ir īpaši svarīgas noziedzīgi iegūtu līdzekļu un terorisma finansēšanas riska novēršanai, bet, neievērojot noteikto kārtību, palielinās iespēja izmantot Latvijas Republikas finanšu sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma nolūkiem, kas apdraud visas sabiedrības intereses.

[12] Līdzpieteicēju apelācijas sūdzībā argumentēts, ka attiecībā uz likvidatora iecelšanu Administratīvā rajona tiesa un Administratīvā apgabaltiesa lēmumos lietā Nr.6-70013121 ir tieši norādījušas, ka izskatāmajā lietā, vērtējot Lēmuma atcelšanu, Administratīvajai rajona tiesai jāņem vērā arī apstāklis, ka ar Lēmumu Sabiedrības dalībniekam (/pers. B/) ir liegta iespēja veikt Sabiedrības likvidāciju un veikt likvidatora pienākumus.

Apgabaltiesa šo argumentu atzīst par acīmredzami nepamatotu, jo tiesas nolēmumos lietā Nr.6-70013121 (*lietas 92.-93. un 98.-100.lapa*) šādas norādes nav atrodamas. Administratīvā apgabaltiesa 2021.gada 24.novembra lēmumā lietā Nr.6-70013121 ir norādījusi, ka prasījums par likvidatora iecelšanu ir pieļaujams tikai tad, ja tiek atcelts lēmums par Sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra, proti, lēmums par likvidatora iecelšanu ir pakārtots pamatprasījumam par Lēmuma atcelšanu.

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa izskatāmajā lietā pamatoti atzina, ka Lēmuma atcelšanai nav pamata, tad tiesai nebija arī pamata tālāk pievērsties jautājumam par likvidatora iecelšanu Sabiedrībā, kas ir izslēgta no komercreģistra.

[13] Vienlaikus apgabaltiesa norāda, ka nepiekrīt pirmās instances tiesas motivācijai attiecībā uz līdzpieteicēja pārstāvju apsvērumu, ka reģistram šajā lietā bija jālemj par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna saistībā ar 2020.gada 15.oktobra lēmumu (sk. *šā sprieduma 4.4.punktu*).

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti norādījusi, ka reģistrs jau bija pieņēmis 2021.gada 24.februāra lēmumu par izslēgšanu no komercreģistra, līdz ar to ir loģiski, ka reģistrs vērtēja tieši šī pēdējā sava lēmuma tiesiskumu, jo sūdzība bija saņemta tā apstrīdēšanas termiņā. Taču tas nesniedz atbildi par to, vai reģistram bija pamats lemt par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna saistībā ar 2020.gada 15.oktobra lēmumu.

Reģistra 2020.gada 15.oktobra lēmums par Sabiedrības darbības izbeigšanu ir patstāvīgs administratīvais akts, kurš kā tāds bija atsevišķi apstrīdams. Reģistra 2020.gada 15.oktobra lēmuma apstrīdēšana vai administratīvā procesa uzsākšana no jauna saistībā ar to nav pakārtota 2021.gada 24.februāra lēmuma apstrīdēšanai.

Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmā daļa noteic, ka administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveidā izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, ?viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Administratīvā procesa likuma 76.panta ceturtā daļa noteic, ka, ja administratīvais akts šā likuma 79.pantā noteiktajā termiņā nav apstrīdēts, tas kļūst neapstrīdams.

Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 83.pantā un 87.pantā noteiktajam, ja administratīvais akts ir kļuvis neapstrīdams, tad var uzsākt administratīvo procesu no jauna un lemt par administratīvā akta atcelšanu, ja ir iestājušies likumā noteiktie apstākļi.

Konkrētajā gadījumā, izvērtējot 2020.gada 15.oktobra lēmumu (*lietas 24.lapa*), apgabaltiesa konstatē, ka minētajā lēmumā ir ietverta norāde, kur to var apstrīdēt, taču nav ietverta norāde par to, kādā termiņā tas ir apstrīdams. Līdz ar to 2021.gada 19.martā, kad līdzpieteicēji vērsās ar iesniegumu reģistrā, lūdzot citastarp atcelt 2020.gada 15.oktobra lēmumu, nebija vēl pagājis Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmajā daļā noteiktais viena gada termiņš kopš 2020.gada 15.oktobra lēmuma spēkā stāšanās dienas un minētais lēmums nebija kļuvis neapstrīdams. Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka galvenais valsts notārs pamatoti līdzpieteicēju iesniegumu vērtēja kā iesniegumu arī par 2020.gada 15.oktobra lēmuma apstrīdēšanu un pamatoti pieņēma Lēmumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmo daļu

un otrās daļas 2.punktu. Šādos apstākļos reģistram nebija pamata lemt par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna.

[14] Rezumējot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un tā atcelšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ un /pers. B/ (*/pers. B/*) pieteikumu par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2021.gada 16.jūnija lēmuma Nr.1-5n/549 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Juhņeviča-Knoka

Tiesneses S.Kanenberga

I.Meldere